ክንክን ህጻናት ሕጋዊ ስጉምቲ ጸጋታት ንወሃቢ

DCYF ናይ ህጻናት ክንክን ፍቓድ እንታይ እዩ?

Department of Children, Youth, and Families (ክፍሊ ቆልዑ፣ መንእሰያትን ስድራቤታትን፣ DCYF) ኣብ ግዝኣት Washington ኣስታት 6,800 ናይ ህጻናት ክንክንን ብኣጋ ትምህርታዊ መደባትን ናይ ትምህርቲ ዕድመ ቦታታትን ፍቓድ ይህብ። ፍቓድ ዘለዎ ክንክን ህጻናትን ብኣግኡ ወሃብቲ ትምህርትን ኣብ Washington Administrative Code (ብWashington ምምሕዳራዊ ሕጊ፣ WAC) ዝተቐመጠ ደረጃታት ኣብ ፍቓድ ዘለዎ ክንክን ህጻናት ኣብ ውሑስ፣ ጥዑይን ምሕብሓብን ከባቢታት ከም ዘለዉ ንምርግጋጽ።

ጽማኞ ስምብራት እንታይ እዩ?

DCYF ንህጻናት ውሑስ ንምግባር ዝጥቀመሉ ግዝያዊ ስጉምቲ እዩ። እቲ መደብ ክንክን ህጻናት ኣብ እዋን ስንብራት ክሰርሕ ኣይክእልን እዩ። “ምእጋድ” ንናይ ሓደ ወሃቢ ፍቓድ ኩነታት ብምጥቃስ ኣብ ዝጥቀመሉ እዋን፣ ነቲ ጥዕና፣ ድሕነት ወይ ድሕነት ዝተመዝገቡ ህጻናት፣ ወይ ህዝቢ ንምሕላው ፍቓድ ደው ንምባል፣ እቲ ትካል ንግዚኡ ደው ንምባል ዝግበር ናይ ምትግባር ስጉምቲ ማለት እዩ። (WAC 110-300-0443) **https://app.leg.wa.gov/WAC/default.aspx?cite=110-300-0443**

ፍቓድ ክእገድ ከሎ እንታይ ይኸውን?

ሓደ ናይ ህጻናት ክንክን መሳለጥያ ብሓጺሩ ክቋረጽ ከሎ፣ DCYF ነቲ ወሃቢ ፍቓድ ብጽሑፍ የፍልጥ፣ እቲ መሳለጥይኡን ስርሓቱን ድማ ብቕልጡፍ ክዕጾ ኣለዎ።

እቲ ወሃቢ ፍቓድ ምስቲ ስምብራት እንተዘይተሰማሚዑ፣ ይግባይ ክብሉ ይኽእሉ እዮም፣ ኣብ ቅድሚ ሓደ Administrative Law Judge (ምምሕዳራዊ ሕጊ ዳኛ፣ ALJ) ድማ “ምጽናሕ” ንኽሓቱ ክሓቱ ይኽእሉ እዮም። ጸንሖት እቲ መሳለጥያ ክሳብ መስርሕ ፍርዲ ዝሕዝ ክፉት ኮይኑ ክጸንሕ የኽእሎ። ALJ ነቲ ጉዳይ ሓቅታት ይሰምዕን ውሳነ ይውስንን፣ እዚ ድማ ኣብ መስርሕ ይግባይ ናይ መወዳእታ ስጉምቲ እዩ።

ምስራዝ እንታይ እዩ?

ምስራዝ ማለት ንሓደ ፍቓድ ክንክን ህጻናት ብወግዓውን ንሓዋሩን ዝዕጾ ሕጋዊ ስጉምቲ ኮይኑ፣ እዚ ማለት እቲ ትካል ክንክን ህጻናት ዳግማይ ክኽፈት ኣይክእልን ማለት እዩ።

ሕጊ ግዝኣት (RCW 43.215) ፍቓድ ዘለዎ ወሃቢ ብሕጊን ደንብታትን ዘይምኽባር ኣብ ዘርእየሉ እዋን፣ ንDCYF ፍቓድ ክስረዝ ፍቓድ ይህቦ። ሓደ ዝተሰረዘ፣ ተደጋጋሚ ምጥሓስ ሕግታት ፍቓድ ክንክን ህጻናት ዘጠቓልል ኮይኑ፣ ኣብዚ ጥራይ ዝተሓጽረ ኣይኮነን። ካልእ ስጉምቲ ነቲ ስክፍታታት ዘዐርዮ ኣብ ዝኾነሉ እዋን ምስራዝ ዝፍጠር እዩ።

እቲ ፍቓድ እንተተሰሪዙ እንታይ ይፍጠር?

ሓደ ወሃቢ ፍቓድ ፍቓዶም ምስ ተሰረዘ ናይ ጽሑፍ ምልክታ ይረኽቡ። እቲ መፍለጢ ምኽንያት ውሳነ DCYFን መብርሂ ናይቲ ወሃቢ ፍቓድ መሰል መስርሕ መሰላትን ዘጠቓልል እዩ።

ነቲ መፍለጢ ምላሽ ንምሃብ፣ እቲ ወሃቢ ፍቓድ ካብ ክልተ ነገራት ሓደ ክገብር ይኽእል እዩ፦

a. ይግባይ ዝብል ስጉምቲ ኣብ ውሽጢ 28 መዓልታት ናብ ናይ ግዝኣት Office of Administrative Hearings (ቤት ጽሕፈት ምምሕዳራዊ መስርሕ ፍርዲ፣ OAH)ን ናይቲ ከባቢ ቤት ጽሕፈት ፍቓድ ክንክን ህጻናት DCYFን ብምቕራብ ይግባይ፤ ወይ

b. ውሳነ DCYF ተቐቢልኩም ነቲ መሳለጥያ ኣብ ውሽጢ 28 መዓልታት ካብ ምልክታ ድሕሪ ምቕባል ዕጸዉዎ።

Washington State Department of
CHILDREN, YOUTH & FAMILIES

ሲቪላዊ መቕጻዕቲ እንታይ እዩ?

ሲቪላዊ መቕጻዕቲ፣ ወይ መቕጻዕቲ ማለት በቲ ትካል ዝወሃብ ናይ ምትግባር ስጉምቲ እዩ። እዚ ኣብ ክንዲ ናይ መሳለጥያ ፍቓድ ምኽባር ስምምዕ (FLCA) ወይ ናይ ፈተነ ፍቓድ ክኸውን ይኽእል። ንኣብነት፣ ሓደ ብኣጋኡ ዝወሃብ ትምህርቲ FLCA ወይ ናይ ፈተነ ፍቓድ እንተኣቢዩ፣ ሲቪላዊ መቕጻዕቲ ክወሃብ ይኽእል። ሲቪላዊ መቕጻዕቲ ውጽኢት ናይቲ ብተደጋጋሚ ምጥሓስ ሕግታት ፍቓድ ክንክን ህጻናት እዩ፣ ግን ኣብዚ ጥራይ ዝተሓጽረ ኣይኮነን። ሲቪላዊ መቕጻዕቲ ዘጋጥም ካልእ ስጉምቲ ነቲ ስክፍታታት ዘዐርዮ ኣብ ዝኾነሉ እዋን እዩ።

ሲቪላዊ መቕጻዕቲ ክወሃብ ከሎ እንታይ ይፍጠር?

ሓደ ወሃቢ ፍቓድ ሲቪላዊ መቕጻዕቲ ምስ ወጸ ናይ ጽሑፍ ምልክታ ይረክብ። እቲ ምልክታ፣ እቲ ሲቪላዊ መቕጻዕቲ ክኽፈል ኣብ ዘለዎ እዋን፣ ምኽንያት ውሳነ DCYF ከምኡ'ውን መብርሂ ናይቲ ወሃቢ ፍቓድ መሰል መስርሕ ወሃቢ፣ መጠን ገንዘብ ናይቲ ሲቪላዊ መቕጻዕቲ፣ ናይ ሲቪላዊ መቕጻዕቲ ዶላር መጠን ገንዘብ ከጠቓልል እዩ።

ንሲቪላዊ መቕጻዕቲ ምላሽ ንምሃብ፣ እቲ ወሃቢ ፍቓድ ካብ ክልተ ነገራት ሓደ ነገር ክገብር ይኽእል እዩ፤

a. ኣብ ውሽጢ 28 መዓልታት ናብ OAH ዝቐረበ ሕቶ ብምቕራብ ነቲ ስጉምቲ ይግባይ፤ ወይ

b. ውሳነ DCYF ተቐቢልኩም ነቲ መቕጻዕቲ ምኽፋል። ብዛዕባ ምኽፋል መቕጻዕቲ ዝምልከት ዝርዝር ሓበሬታ ንምርካብ ኣብ ሲቪላዊ መቕጻዕቲ ደብዳበ ተወከሱ።

ክህልዉ ዝኽእሉ ውጽኢታትን ሕጋዊ ትርጉማትን

ተረጋጊጹ፡- ቤት ፍርዲ ንናይ ታሕተዋይ ቤት ፍርዲ ውሳነ ንምርግጋጽ፣ ንምርግጋእ፣ ወይ ንምኽባር ዝሃቦ ውሳነ።

ተሰናቢቱ፡-ቤት ፍርዲ ኣብ ልዕሊ ተኸሳሲ ንዝቐረበሉ ናይ ቤት ፍርዲ ጉዳይ ንምቁራፅ ዝሃቦ ውሳነ። ምስንባት ብዝተፈላለዩ ምኽንያታት ክኸውን ይኽእል እዩ፣ እዚ ድማ ሕድሕዳዊ ሕቶ ተኻታዕቲ ውድባት፣ ውሳነ ብምፍታሕ፣ እቲ ይግባይ ዝብል ወገን ኣብቲ ይግባይ ዘይምስታፍ፣ ወይ ድማ ከም ሕጊ፣ እቲ ይግባይ ዝብል ወገን ነቲ ይግባይ ዝደለዮ ውጽኢት ዝረኸቦ መንገዲ ከምዘየለ የጠቓልል። ኣብ OAH ካብ ስራሕ ምስንባት ብዝኾነ ምኽንያት ይግባይ ዝብል ኣካል ነቲ ይግባይ ዳግማይ ንምእታው ክሓትት ናይ 20 መዓልታት ግዜ ይፈቅድ ።

ግቡእ መስርሕ፡- ኣብ መበል 14 ምምሕያሽ ሕገ መንግስቲ ኣመሪካ ዝተኻተተ፣ እቲ ግዝኣት ንውልቀሰባት ብመሰረታዊ ፍትሓውነት ከም ዝሕዘምን፣ ንሓደ ውልቀሰብ ንሓደ ኣሉታዊ ክሲ ኣንጻር ፍቓድ ወይ ንህጻናት ወይ ሽለልትነት ዝምስረት ርኽበት ይግባይ ናይ ምባል መሰል ከም ዝሕልዎ ውሕስነት ይህብ።

ተላዒሉ፡- ነቲ ወግዓዊ ምጽዓን ናይቲ ስጉምቲ ከየወገዶ ንጽልዋ ሕጋዊ ስጉምቲ ንምእላይ። ብኻልእ ኣዘራርባ፣ እቲ ስጉምቲ ሕጋዊ ስጉምቲ ናይቲ ትካል ኮይኑ ክቕጽል'ዩ፣ እንተኾነ ግን እቲ ወሃቢ ነቲ ስጉምቲ ድሕሪ ምልዓሉ ዕሽሽ ክብሎ ይኽእል'ዩ፣ ዋላ'ኳ ኣብ መዝገብ ናይቲ ወሃቢ ኣገልግሎት እንተጸንሐ። ምልዓል ንህጻናት ዝኸውን ሓደጋ ከምዘሎ ኣብ ዘይኣምነሉ እዋን ንጽሟቕ ስምብራት ዝውዕል ኮይኑ ግን እቲ ጽማቕ ስምብራት ምሉእ ብምሉእ ክግደፍ ከም ዘለዎ ዛጊድ ኣይወሰኑን።

ኣሉታዊ ስጉምቲ፡- ትእዛዝ ቤት ፍርዲ፣ ፍርዲ ቤት ፍርዲ፣ ወይ ብሓደ ትካል ዝውሰድ ኣሉታዊ ስጉምቲ፣ ኣብ ዝኾነ ግዝኣት፣ ፌደራል፣ ቀቢላ ወይ ናይ ወጻኢ ስልጣን። ውጽኢቱ ድማ ኣብ ልዕሊ እቲ ኣመልካቲ ርኽበት ይፈጥር፣ ምስቲ ናይቲ ውልቀሰብ ባህሪ፣ ብቕዓቱ፣ ከምኡ'ውን ብቕዓቶም ንምክንኻን ወይ ክትትል ዘይግቡእ ተበጻሕነት ዘለዎም ህጻናት ኣብ ክንክን ህጻናት ንምእላይ፣ ወይ ክትከታተሎ ምኽንያታዊ ምትእስሳር የስዕብ። እዚ ምናልባት ኣብዚ ጥራይ ዝተሓጽረ ኣይኮነን፦

a. ብALJ ዝወሃብ ውሳነ፤

b. ሓደ ትካል ድሕሪ ምርመራ ዝተገብረ ናይ መወዳእታ ውሳነ፣ ውሳነ ወይ ርኽበት፤

c. ሓደ ኣሉታዊ ናይ ትካል ስጉምቲ፣ ምቁራጽ፣ ምስራዝ፣ ወይ ምኽሓድ ፍቓድ ወይ ምስክር ወረቐት፣ ወይ ድማ ኣሉታዊ ናይ ትካል ስጉምቲ ኣብ ምጽባይ እንተሃልይዎ፣ ኣብ ክንዲ እቲ ኣሉታዊ ስጉምቲ ፍቓድ፣ ምስክር ወረቐት ወይ ውዕል ብወለንታ ምሃብ፤

d. ኣብ ዝኾነ ሞያዊ ፍቓድ ዝግበር ናይ ምስራዝ፣ ምኽሓድ ወይ ገደብ፤ ወይ

e. ናይ መወዳእታ ውሳነ ናይ ሓደ ዲሲፕሊን ቦርድ።

ይግባይ የለን፡- ይግባይ እንተዘይሃልዩ እቲ ትካል ዝወሰዶ ስጉምቲ ኣብ ተግባር ይውዕል ማለት እዩ። ሕጋዊ ደብዳቤታት ኣብ ናይ ፍቓድ ጉዳያት ንወሃብቲ ኣገልግሎት ኣብ ልዕሊ እቲ ግዝኣት OAH መስርሕ ፍርዲ እንተዘይደልዩ፣ እቲ ስጉምቲ ምስቲ ደብዳበ ድሕሪ ምቕራቦም 28 መዓልታት ኣብ ተግባር ከም ዝውዕል ይምዕዱ። እቲ እንኮ ፍሉይ ንጽማቕ ስንብራት እዩ፣ እዚ ድማ ብኡንብኡ ውጽኢታዊ እዩ። እቲ ወሃቢ ኣገልግሎት ካብ ጽማቕ ስምብራት ኣብ ውሽጢ 28 መዓልታት መስርሕ ፍርዲ እንተዘይሓቲቱ እቲ ስጉምቲ ናይ መወዳእታ ኮይኑ ዕጹው ኮይኑ ይቕጽል።

ተሰሪዙ፡- ነቲ ተግባር ንምስራዝ። ሕጋዊ ስጉምቲ ምስ ዝስረዝ፣ እቲ ሕጋዊ ስጉምቲ ድሕሪ ደጊም ኣብ መዝገብ ናይቲ ወሃቢ ኣገልግሎት ኣይክህሉን'ዩ ማለት'ዩ። መብዛሕትኡ ግዜ ንሓደ ጽማቕ ስምብራት ምድስካል፣ እቲ ትካል ነቲ ጽማቕ ስምብራት ከምዘይስዕቦ ንምውሳን ኩሉ ዘድሊ ሓበሬታ ኣብ ዘለዎ እዋን፣ ጽማቕ ምእጋድ ምልዓል ስዒቡ ዝመጽእ እዩ።

ሰፈራ፡- ንሓደ ክርክር ዘብቅዕን ውጽኢቱ ድማ ዝኾነ ተዛማዲ ክርክር ብወለንታ ዘሰናብትን ስምምዕ።

ጸኒሑ፡-"ምጽናሕ" ማለት ቤት ፍርዲ ሕጋዊ መስርሕ ኣብ ልዕሊ ተግባራት ሓደ ወገን ዘለዎ ጽልዋ ደው ንምባል ዝውሰድ ስጉምቲ እዩ። ንጽማቕ ስምብራት ይጥቀመሉ። ሓደ ወሃቢ ኣገልግሎት ንጽማቕ ስምብራት ይግባይ እናበለ ክሰርሕ ዝደሊ፣ ነቲ ናይ ግዝኣት OAH ናይ ጽማቕ ምእጋድ ምቁራጽ ከውጽእ ክሓትት ይኽእል። እቲ ጸንሖት እንተተፈቒዱ፣ እቲ ወሃቢ ኣገልግሎት ኣብ እዋን መስርሕ ፍርዲ፣ ጽማቕ ስምብራት ብትኽክል ተግባራዊ እንተኾይኑ ንምውሳን ክሰርሕ ይኽእል።

ተደጊፉ፡- ሕጋዊ ውሳነ ቅኑዕ እዩ ኢልኩም ምፍራድን ነቲ ሕጋዊ ስጉምቲ ከይቅየር ምውሳንን።

ብዛዕባ ምድላው መስርሕ ፍርዲ DCYF ሓበሬታ ንምርካብ፣ ኣብዚ ተወከሱ፡- **https://oah.wa.gov/case-preparation/hearings/department-children-youth-families**

ብዛዕባ ምስ ፍቓድ ክንክን ህጻናት ዝተኣሳሰሩ ሕግታትን ሓበሬታ ንምርካብ፣ ኣብዚ ተወከሱ፡-
www.dcyf.wa.gov/practice/policy-laws-rules

ሕቶታት?

ነቲ ፍቓድ ዝሃበኩም ሰብ፣ ወይ ኣብ ከባቢኹም ዝርከብ ቤት ጽሕፈት ቅድመ ትምህርትን ክንክን ህጻናትን፣ ብ **www.dcyf.wa.gov/find-an-office/el-offices** ርክቡ

*ናይዚ ጽሑፍ ብነጻ ቅዳሓት ብኻልእ ቅርጺ ወይ ቋንቋ እንተ ደሊኹም፣ በጃኹም ምስ DCYF Constituent Relations (DCYF ቅዋማዊ ዝምድናታት) ኣብ 1-800-723-4831 ተራኽቡ ወይ ኢመይል **communications@dcyf.wa.gov**።*

DCYF PUBLICATION LIC_0166 TI (07-2025) Tigrinya